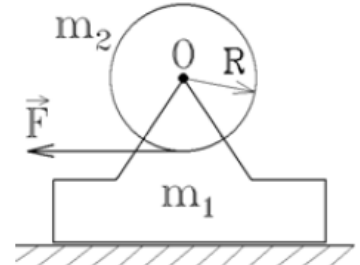

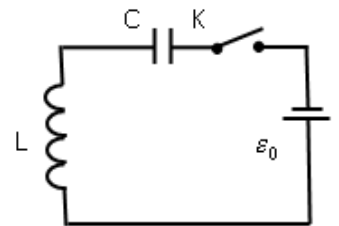
10 сынып, теориялық сайыс

1. Массасы m_1 дене, тегіс горизонталь беттің бойымен үйкеліссіз орын ауыстыра алады. Оған, O горизонталь осінің маңында үйкеліссіз айнала алатын, тұтас цилиндр түріндегі массасы m_2 болатын шкив бекітілген (суретті қараңыз). Цилиндрге салмақсыз жіп тығыз оралған және оны $t = 0$ уақыт мезетінде тұрақты F күшімен тарта бастайды. Уақыттың алғашқы t секундында осы күштің атқаратын жұмысын табыңыз. Тұтас цилиндрдің инерция моменті $I = \frac{1}{2}mR^2$. (5 ұнай)

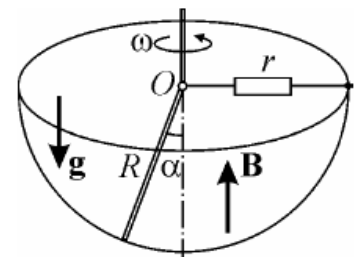

2. Цилиндрде поршеннің астында 100°C температурада және $4 \cdot 10^4$ Па қысымда 10 г су буы орналасқан. Егер будың көлемін изотермиялық түрде 5 есе кемітетін болса, онда будың қандай мөлшері конденсацияланады? Сутегінің молярлық массасы $18 \cdot 10^{-3}$ кг/моль. Универсал газ тұрақтысы $8,31$ Дж/(моль $\cdot$ К). (5 ұнай)

3. Суретте көрсетілген электрлік сызбада, бастапқы мезетте K кілт ажыратылған, конденсатор зарядталмаған. Кілтті тұйықтағаннан кейінгі токтың максималь мәнін анықтаңыз. L, C, ε_0 шамаларын берілген деп есептеңіз. Катушка мен ток көзінің кедергілерін ескермеуге болады. (5 ұнай)

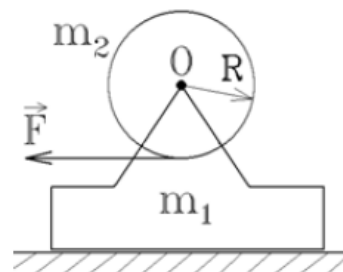
4. Бір ұшы O нүктесіне шарнирлі бекітілген металл стерженді, ол вертикальмен тұрақты α бұрыш жасайтындай етіп, тұрақты ω бұрыштық жылдамдықпен айналдырады. Стерженнің екінші ұшы өткізгіш жартысфераға жанасады (суретті қараңыз). Жартысфераның центрі O нүктесімен сәйкес келеді. Жартысфераның радиусы R . Барлық жүйе, индукциясы $\vec{B}$ -ға тең вертикаль біртекті магнит өрісінде орналасқан. Сфераға кедергісі жеткілікті түрде үлкен r болатын резистор жалғанған. Резистордың екінші ұшы O нүктесінде стерженьге жалғанған. Резисторда бөлінетін N қуатты табыңыз. (5 ұнай)

Теориялық сайыстың ұзақтығы 3 сағат.

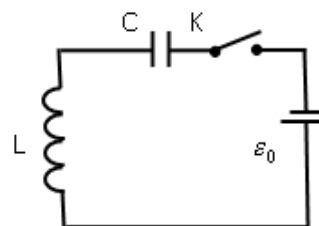
10 класс, теоретический тур

1. По гладкой горизонтальной поверхности без трения может перемещаться тело массы m_1 . На нем укреплен шкив массы m_2 , представляющий собой сплошной цилиндр, который может без трения вращаться вокруг горизонтальной оси O (смотрите рисунок). На цилиндр плотно намотана невесомая нить, которую в момент $t = 0$ начали тянуть с постоянной силой F . Найти работу этой силы за первые t секунд. Момент инерции сплошного однородного цилиндра $I = \frac{1}{2}mR^2$. (5 баллов)

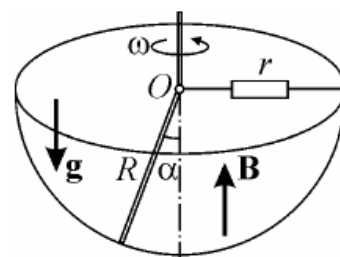

2. В цилиндре под поршнем находится 10 г водяного пара при температуре 100°C и давлении $4 \cdot 10^4$ Па. Какая масса пара сконденсируется, если объем пара изотермически уменьшить в 5 раз? Молярная масса водорода равна $18 \cdot 10^{-3}$ кг/моль. Универсальная газовая постоянная $8,31$ Дж/(моль $\cdot$ К). (5 баллов)

3. В электрической схеме, показанной на рисунке, в начальный момент времени ключ K разомкнут, конденсатор не заряжен. Определить максимальное значение тока после замыкания ключа. Считать заданными L, C, ε_0 . Сопротивлением катушки и источника пренебречь. (5 баллов)

4. Металлический стержень, один конец которого шарнирно закреплен в точке O , вращают с такой постоянной угловой скоростью ω , что он образует с вертикалью постоянный угол α . Другой конец стержня касается проводящей полусферы (смотрите рисунок). Центр полусферы совпадает с точкой O . Радиус полусферы равен R . Вся система находится в

однородном вертикальном магнитном поле, индукция которого равна $\vec{B}$. К сфере подключен резистор с достаточно большим сопротивлением r . Другой конец резистора подключен к стержню в точке O . Найти мощность N , выделяющуюся в резисторе. (5 баллов)

Продолжительность тура 3 часа.